

Bljakaj a ostatní proti Chorvatsku, rozsudek ze dne 18. 9. 2014 - K odpovědnosti státu poskytnout obecnou ochranu společnosti před potenciálním násilným činem zjevně duševně narušeného jedince

Stěžovatel: Bljakaj a ostatní

Žalovaný stát: Chorvatsko

Číslo stížnosti: 74448/12

Datum: 18.09.2014

Článek Úmluvy: čl. 13
čl. 2

Rozhodovací formace: Senát

Soud: Evropský soud pro lidská práva

Hesla: alkoholici, duševně nemocné osoby, nemajetková újma, ochrana práv a svobod jiných, pozitivní závazky, právo na život, účinné vyšetřování, účinný prostředek nápravy

Český právní řád: čl. 6, 8, 10 a 36 Listiny základních práv a svobod
§ 1, § 13 odst. 1 a § 31a odst. 1 a 2 zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem
§ 10, 26, 28, 31 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky
§ 38, § 40 zákona č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování (zákon o zdravotních službách)

Významnost: 2

K odpovědnosti státu poskytnout obecnou ochranu společnosti před potenciálním násilným činem zjevně duševně narušeného jedince

Autorský komentář:

Předkládané rozhodnutí ESLP odpovídá na otázku, jaké jsou povinnosti státu ve vztahu k zajištění bezpečnosti (ochraně života a zdraví) osob, ohrožených jednáním zjevně duševně narušené osoby. Jakkoli jsou z médií známy případy, kdy v důsledku liknavosti Policie ČR nedošlo k zabránění (prevenci) útoku na život a zdraví osob, neměl dosud Nejvyšší soud možnost se k odpovědnosti státu za vzniklou újmu v podobných případech vyjádřit. Šlo by přitom o odpovědnost založenou nesprávným úředním postupem Policie ČR ve smyslu § 13 zák. č. 82/1998 Sb., spočívajícím v nesplnění povinností plynoucích příslušníkům Policie z výše zmíněných ustanovení zákona o Policii.

SKUTKOVÝ STAV

Stěžovatelé zejména namítají, že vnitrostátní orgány selhaly při ochraně práva jejich příbuzné M. B. B. na život. První stěžovatel je manžel, druhý a třetí stěžovatel jsou děti a čtvrtý a pátý stěžovatel jsou sestry zemřelé M. B. B., právničky, která žila ve Slatině (obec v Chorvatsku). M. B. B. zastupovala M. N. v rozvodovém řízení zahájeném v prosinci 2001 u obecního soudu ve Slatině (Opcinski sud u Slatini) proti jejímu manželovi, A. N.

Podle policejní zprávy ze dne 25. března 2002 M. N., doprovázená A. N., přišla dne 21. března 2002 na policejní stanici a tvrdila, že ji její manžel obtěžoval. Neučinila další stížnosti na výhrůžky nebo násilí. Vysvětlila, že A. N. ji v minulosti bil a že byl odsouzen za přestupky. Rovněž poukázala na to, že jsou v rozvodovém řízení a že soudní jednání je nařizováno na 9. dubna 2002. Při té příležitosti A. N. prohlašoval, že nechce, aby jeho manželka vídala další muže. Policista Ž. J., který s dvojicí mluvil, varoval A. N., aby přestal svou ženu obtěžovat, a řekl oběma, aby si všechny své spory vyřídili v rozvodovém řízení. Policejní zpráva obsahuje rovněž poznámku, že během rozhovoru A. N. a M. N. nevykazovali známky agresivity, požití alkoholu nebo rozrušení.

Posléze policista Ž. J. informoval o rozhovoru svého nadřízeného M. Kr. M. Kr. mu řekl, aby o události udělal krátkou poznámku do knihy, kterou policisté měli k tomuto účelu, a že není nutné o události vyhotovit zprávu nebo podnikat jiná další opatření.

Podle dalších policejních zpráv šel A. N. kolem sedmé hodiny ranní následujícího dne do banky ve Slatině s úmyslem vyzvednout všechny svoje peníze. Řekl zaměstnankyni banky D. K., kterou již znal z dřívější doby, že už se s ní znovu neuvidí. Během rozhovoru s ní byl A. N. v slzách. Když se jej zeptala, co jej trápí, řekl, že „se o tom bude mluvit“. Potřásl si rukou rovněž s několika dalšími lidmi, kteří poté řekli manažerovi banky F. S., aby kontaktoval policii. F. S. šel za A. N. ven z banky a zeptal se jej na jeho problémy. A. N. odpověděl, že je mu ze všeho zle; z jeho manželky, která má poměr s jinými muži, a ze syna, který je závislý na drogách, a že něco udělá a nikdo jej nemůže zastavit.

V 7,15 F. S. informoval o události policii a uvedl, že se obává, že A. N. by mohl něco udělat sobě nebo ostatním. V 7,17 policista T. S., který byl právě ve službě, poslal do banky hlídku dvou policistů, M. L. a I. B. Zároveň si prohlédl policejní záznamy o A. N. a zjistil, že má násilnou minulost. Informoval proto policejního náčelníka M. Ko., který poslal hlídku na adresu bydliště A. N. V 7,38 byli M. L. a I. B. posláni, aby se po A. N. na uvedené adrese podívali.

Zpráva podaná policisty M. L. a I. B. říká, že našli A. N. doma. Přistoupil k nim před domem a řekl, že má všeho dost a že si vyzvedl peníze na svůj pohřeb, protože se zabije skokem pod vlak, buď tento nebo další den, a že s tím nemohou nic udělat. Řekl rovněž, že již napsal dopis na rozloučenou, a stěžoval si, že den předtím byl na policejní stanici, protože jeho manželka se vídá s jiným mužem. Policisté do své zprávy poznamenali, že A. N. se zdál být strážlivý, nevykazoval žádné známky agresivity a nezmínil svou ženu ani nikoho dalšího, nebo že by mohl někoho zranit. Řekli mu proto, že všechno bude dobré, a odešli.

Při svém příchodu na policejní stanici v 8,06 hod policisté podali zprávu o rozhovoru s A. N. vedoucímu policistovi ve službě, M. T., který mezitím převzal vedení od T. S. Podle policejní zprávy, vyhotovené 22. března 2002, M. L. a I. B., policisté, kteří navštívili A. N. doma, nahlásili M. T., že A. N. přemýšlí o sebevraždě kvůli svým rodinným problémům a že zmínil svůj rozvod a řekl, že jej nikdo nemůže zastavit. V 8,12 hod informoval M. T. o událostech náměstka policejního ředitele kriminální policie M. B., který mu nařídil, aby okamžitě informoval Slatinskou nemocnici (Dom Zdravlja Slatina) a Slatinské centrum sociální péče (Centar za socijalnu skrb Slatina). M. T. informoval doktora z nemocnice I. F. v 8,15 hod a centrum sociální péče v 8,18 hod. Doktor uvedl, že zjistí v blízké psychiatrické nemocnici, jestli mohou přijmout A. N. k léčbě, zatímco úřednice z centra sociální péče uvedla, že zná situaci A. N. velmi dobře a ať policie kontaktuje nemocnici.

Při pozdějším vyšetřování však policie zjistila, že policista M. T. svou zprávu zfalšoval a že doktora I. F. ve skutečnosti informoval o situaci v 9,40 hod, nikoliv v 8,15 jak uvedl, a že centrum sociální péče informoval v 9,37 hod, nikoliv v 8,18, jak uvedl.

Mezitím, něco po osmé hodině, se A. N. vrátil do banky a křičel na F. S. kvůli tomu, že zavolal policii. Poté šel do blízkého baru a kolem 9,00 šel na policejní stanici. Tam se setkal s vedoucím policistou M. T. a požadoval, aby mu řekl, proč ho policisté navštívili. M. T. mu vysvětlil, že policie měla informace o tom, že A. N. má nějaké problémy. A. N. odpověděl, že své problémy vyřeší sám a že udělá to, co má v úmyslu. Poté opustil policejní stanici.

1. N. šel potom hledat svou ženu, které začínala pracovní směna v pekárně v 10,00 hod. Počkal na ni v blízké ulici, o které věděl, že jí musí po cestě do práce projít. Když A. N. uviděl procházet svou ženu, přistoupil k ní a udeřil ji do hlavy, čímž ji povalil na zem. Poté na ni jedenkrát vystřelil a odešel, ale vrátil se a vystřelil na ni ještě třikrát. M. N. přežila, přestože utrpěla vážná zranění hlavy, žaludku a ruky.

Poté, co postřelil svoji ženu, šel A. N. do kanceláře M. B. B., která byla vzdálena pouze asi 300 m. M. B. B. byla v práci spolu se svou sekretářkou a klientem, A. R. Ihned potom, co vstoupil do kanceláře, vystřelil A. N. ve směru M. B. B., ale trefil stůl. Klient se pokusil jej přemluvit, ale když mu A. N. pohrozil smrtí, utekl. A. N. se potom pokusil střelit sekretářku, která volala policii, ale jeho pistole se zasekla a sekretářce se podařilo utéct. A. N. poté přistoupil k M. B. B., vystřelil na ni tři kulky, z nichž dvě byly se smrtelnými následky, a zabil ji.

Mezitím přihlížející informovali o incidentu policii a několik policejních jednotek bylo vysláno pátrat po střelci.

Asi v 10,35 hod dorazili policisté do domu A. N. a přikázali mu vzdát se a jít s nimi na stanici v souvislosti s vyšetřováním střelby. Odmítl, hodil na policisty dva ruční granáty a začal na ně střílet.

Když do domu A. N. asi v 15,26 hod vtrhly speciální policejní jednotky, našly jej se zraněním hlavy, které si sám způsobil, s typem zbraně, která byla použita ke střelbě, a se vzkazem na rozloučenou. Byl okamžitě převezen do nemocnice, kde další den zemřel.

PŘÁVNÍ POSOUZENÍ

1. K tvrzenému porušení článku 2 Úmluvy
2. Stěžovatelé tvrdili, že smrt jejich příbuzné byla způsobena pochybením na straně vnitrostátních orgánů, které neučinily všechna nezbytná opatření k ochraně M. B. B. proti násilným činům A. N. Opřeli svoji stížnost o článek 2 Úmluvy, který zní v relevantní části následovně:

„Právo každého na život je chráněno zákonem ...“

1. Přípustnost

(a) Podání stran

90. Vláda tvrdila (...), že čtvrtá a pátá stěžovatelka nemají status poškozených, jelikož byly pouze sestry M. B. B. a nežily s ní ve stejné domácnosti nebo ve stejném městě. (...)

(b) Hodnocení soudu

94. Soud rozhodl, že čtvrtá a pátá stěžovatelka, jako sestry M. B. B., které se účastnily na

vnitrostátní úrovni procesu před ústavním soudem jako strany ovlivněné smrtí M. B. B. a jejichž status poškozených nebyl nikdy na vnitrostátní úrovni zpochybněn, si mohou nárokovat status poškozených ve smyslu článku 34 Úmluvy (viz Celikbilek proti Turecku, č. 27693/95, rozsudek ze dne 22. června 1999; Velikova proti Bulharsku, č. 41488/98, ESLP 1999-V; Renold proti Francii, č. 5608/05, § 69, ESLP 2008).

Zamítl proto námitku vlády týkající se statusu poškozených čtvrté a páté stěžovatelky.

1. Odůvodněnost
2. Hodnocení soudu

(b) Uplatnění obecných zásad na projednávanou věc

112. Ve světle důležitosti ochrany poskytnuté článkem 2 Úmluvy musí Soud podrobit stížnosti na ztrátu života velmi pečlivému, podrobnému zkoumání a brát přitom v úvahu všechny relevantní okolnosti (viz, kromě mnoha jiných, Banel proti Litvě, č. 14326/11, rozsudek ze dne 18. června 2013, § 67). V posuzovaném případě byla příbuzná stěžovatelů zabita 22. března 2002 při střelbě uskutečněné A. N., v té době podle všeho mentálně narušeného jedince, který ji znal z rozvodového řízení, ve kterém jako právnička zastupovala jeho manželku.
113. A. N. v minulosti měl problémy s alkoholem, choval se násilně vůči policii a své rodině a nelegálně přechovával zbraně. (...)
114. V ranních hodinách dne, kdy A. N. zabil příbuznou stěžovatelů, upozornil F. S., manažer banky, ve které si A. N. vybíral peníze, na jeho zvláštní chování policii. A. N. řekl zaměstnancům banky a některým přítomným zákazníkům, že se s nimi již nikdy neuvidí, v slzách zmínil problémy ve své rodině a řekl, že udělá něco, o čem se bude mluvit. Jeho chování vedlo zaměstnance banky a zákazníky k přesvědčení, že představuje nebezpečí pro něj samého nebo pro ostatní a že potřebuje lékařskou pomoc.
115. Kolem osmé hodiny ranní stejného dne, po telefonátu F. S. ohlašujícím chování A. N., našli dva policisté A. N. v jeho domově, kde s ním hovořili. Přestože si A. N. stěžoval na svoje rodinné problémy a na rozvodové řízení a vyhrožoval, že se zabije, přestože policistům byla známa jeho minulost a jeho chování v bance, kde řekl, že udělá něco, o čem se bude mluvit, neučinili policisté žádná opatření, ale vrátili se na stanici a ponechali A. N. bez jakékoliv kontroly nebo dohledu.
116. V této souvislosti se Soudu jeví nelogické tvrzení policistů (které vnitrostátní soudy akceptovaly), že A. N. vypadal při rozhovoru u něj doma normálně a klidně (...). Soud navíc poznamenává, že několik lidí, kteří A. N. viděli ráno v den události, ve zhruba stejném čase jako mluvil s policisty, uvedlo, že A. N. byl vážně psychicky narušený.
117. Zaměstnanci banky a zákazníci posoudili A. N. jako rozrušeného, „totálně nevyrovnaného“ a „šíleného“, uvedli, že se choval zvláště a potřeboval lékařskou péči. Chování A. N. rovněž přimělo nadřízeného policistu M. B., aby přikázal, že má být informována nemocnice a centrum sociální péče. Doktor I. F. a úřednice z centra sociální péče po obdržení informací o chování A. N. zaujali názor, že potřebuje lékařskou prohlídku. Navíc Krajský soud ve Virovitici (Županijski sud u Virovitici) uzavřel, že v době události vykazoval A. N. známky psychického narušení.
118. Soud dále poznamenává, že po příchodu na stanici podali dva policisté, kteří vyslychali A. N., zprávu vedoucímu policistovi ve službě M. T. V 8:12 hod dostal M. T. příkaz od svého nadřízeného M. B., aby kontaktoval nemocnici a centrum sociální péče a informoval je o situaci A. N. M. T. však nemocnici informoval až v 9:40 hod a centrum sociální péče v 9:37 hod.
119. Mezitím, asi v 9 hodin, tedy cca hodinu před tím, než postřelil svou manželku a zavraždil příbuznou stěžovatelů, se A. N. dostavil na policejní stanici, zjišťoval, proč přišla policie do jeho domu, a tvrdil, že má problémy, které vyřeší sám. Policista M. T., přestože měl již v té době nařizeno informovat nemocnici a centrum sociální péče o situaci A. N. a přestože věděl o násilném chování A. N. v minulosti, nic neudělal a nechal A. N. odejít z policejní stanice, načež

ten následně uskutečnil střelbu, která vedla k vážnému zranění jeho manželky, smrti příbuzné stěžovatelů, přestřelce s policisty a k jeho sebevraždě.

120. Za těchto okolností Soud shledal, že v posuzovaném případě není třeba se zabývat otázkou požadavku na osobní ochranu jednoho nebo více jednotlivců dopředu identifikovatelných jako potenciální oběti smrtícího útoku, nebo se zabývat otázkou rozsahu závazků státu v případech náhodného násilí vymykajícího se praktické kontrole nebo možné odůvodněné vědomosti vnitrostátních orgánů (viz *Acet proti Turecku*, č. 41590/06, rozsudek ze dne 29. června 2010; *Vosylius a Vosyliene proti Spojenému království*, č. 61974/11, rozsudek ze dne 3. září 2013).
121. V posuzovaném případě jde o povinnost poskytnout obecnou ochranu společnosti před potenciálním násilným činem zjevně duševně narušeného jedince (viz, *mutatis mutandis*, *Mastromatteo proti Itálii*, č. 37703/97, § 69, *ESLP 2002-VIII*; *Maiorano a ostatní proti Itálii*, č. 28634/06, rozsudek ze dne 15. prosince 2009, § 111; *Choreftakis a Choreftaki proti Řecku*, č. 46846/08, rozsudek ze dne 17. ledna 2012, § 50). Soud zejména poznamenává, že A. N. vypadal psychicky narušený a nebezpečný sobě a/nebo ostatním a že příslušné orgány usoudily, že je potřeba poskytnout mu lékařský dohled. Navíc byl ráno předmětného dne dvakrát pod kontrolou a dohledem policie. To znamená, že ohrožení života v posuzované kauze bylo reálné a naléhavé a že vnitrostátní orgány o něm věděly nebo měly vědět. V takových situacích je závazkem státu podle článku 2 Úmluvy, aby vnitrostátní orgány udělaly vše, co od nich lze rozumně očekávat, aby takové riziko odvrátily (viz např. *Osman proti Spojenému království*, rozsudek ze dne 28. října 1998, § 116, *zprávy 1998-VIII*; *Mastromatteo*, cit. výše, § 74; *Maiorano a ostatní*, cit. výše, § 109; *Choreftakis a Choreftaki*, cit. výše, § 55).
122. Při posuzování, zda vnitrostátní orgány splnily tyto své závazky, musí být bráno v úvahu, že tyto povinnosti musí být interpretovány tak, aby na vnitrostátní orgány nevalily nepřiměřené břemeno. Zejména musí být přihlédnuto k nutnosti, aby policie vykonávala svou pravomoc regulovat a bránit trestným činům způsobem, který plně respektuje spravedlivý proces a další garance, jež legitimně omezují rozsah jejich činností k vyšetřování trestných činů a trestání jejich pachatelů, včetně garancí obsažených v člancích 5 a 8 Úmluvy (viz *Osman*, cit. výše, § 116; *Maiorano a ostatní*, cit. výše, § 106). Soud musí být rovněž obezřetný při hodnocení událostí ze zpětného pohledu (viz *Bubbins proti Spojenému království*, č. 50196/99, § 147, *ESLP 2005-II*). V posuzovaném případě musí vzít soud v úvahu rovněž relativně krátké časové rozpětí, ve kterém se vše událo.
123. Během vnitrostátního řízení identifikovaly příslušné vnitrostátní orgány několik pochybení ve způsobu, kterým se policie vypořádala s posuzovanou situací. Kárná porota Ministerstva vnitra shledala policistu M. Kr. vinným tím, že nenahlásil svůj rozhovor s A. N. a jeho ženou, který proběhl den před střelbou, a policistu M. T. vinným tím, že neoprávněně zasahoval do zpráv o opatřeních, která policie učinila ráno v den incidentu.
124. Podle názoru Soudu je zde několik dalších opatření, u kterých bylo možno rozumně očekávat, že je vnitrostátní orgány uskuteční, aby zabránily nebezpečí, že A. N. ohrozí svými násilnými činy právo na život jiných osob. Soud nemůže s jistotou říci, že události by se vyvíjely odlišně, kdyby vnitrostátní orgány jednaly odlišně. Opakuje však, že test podle článku 2 nevyžaduje, aby se ukázalo, že nebýt pochybení nebo opomenutí vnitrostátních orgánů, k usmrcení by nedošlo (viz *Opuz proti Turecku*, č. 33401/02, § 136, *ESLP 2009*; *mutatis mutandis*, *E. a ostatní proti Spojenému království*, č. 33218/96, rozsudek ze dne 26. listopadu 2002, § 99), jak vyvodily ve svých rozhodnutích vnitrostátní soudy. Pro zjištění odpovědnosti státu podle článku 2 je důležité a dostatečné, že rozumná opatření, která vnitrostátní orgány opomenuly učinit, mohly mít reálnou šanci změnit výsledný stav nebo zmírnit újmu (viz *Opuz*, loc. cit., a, *mutatis mutandis*, *E. a ostatní*, loc. cit.).
125. V této souvislosti Soud upozorňuje, že 21. března 2002, den před střelbou, šla manželka A. N., M. N., na policejní stanici, následována A. N., aby ohlásila, že ji obtěžoval. (...)
126. Soud poznamenává, že policejní zpráva o této události nebyla vytvořena v den, kdy A. N. a M. N. šli na policejní stanici, ale o čtyři dny později, 25. března 2002, tedy již po střelbě A. N. a v

době, kdy již probíhalo vyšetřování okolností případu. Soud si navíc povšiml, že v průběhu občanského řízení M. N. svědčila, že v den před střelbou nahlásila policii, že jí A. N. vyhrožoval zabitím, ale policie s tím nic neudělala. Tento důkaz nebyl vnitrostátními soudy zpochybněn, ani vláda netvrdila, že by byl z jakéhokoliv důvodu vykonstruovaný, nepravdivý nebo nespolehlivý.

127. Soud proto shledal, že (vzhledem k tomu, že policie měla dostatečné informace o násilné minulosti A. N.) bylo na vnitrostátních orgánech, aby už 21. března 2002 učinily přiměřená opatření a aby dále vyšetřily tvrzení, že A. N. činil vážné výhrůžky smrti, což je podle chorvatského práva delikt, který mohl vést k jeho zatčení a zadržení.
128. Soud dále opakuje, že již shledal, že dva policisté, kteří vyslýchali A. N. v jeho domově v den incidentu, opomněli (vzhledem k jeho duševnímu stavu a výhrůžkám sebevraždou a vzhledem k tomu, že zaměstnanci a zákazníci banky uvedli, že A. N. vyhrožoval, že udělá něco, o čem se bude mluvit) učinit nezbytná preventivní opatření.

Není vlastně zcela jasné, co A. N. policistům řekl, protože doktor I. F. vypověděl, že když mu policisté telefonovali, uvedli, že A. N. by mohl někoho zabít nebo udělat něco špatného.

129. Soud opakuje, že i pokud by se vzala v úvahu jen samotná (nesporná) výhrůžka sebevraždou, v situaci, kdy jsou státní orgány informovány o takové výhrůžce s dostatečným časovým předstihem, vzniká jim závazek podle článku 2, který jim dává za povinnost zabránit uskutečnění takové výhrůžky jakýmkoliv způsobem rozumným a proveditelným vzhledem k okolnostem (srov. Mikayil Mammadov proti Ázerbajdžánu, č. 4762/05, rozsudek ze dne 17. prosince 2009, § 115).
130. Účinná opatření na ochranu občanů před násilím ze strany mentálně narušených osob jsou obsažena rovněž v relevantním vnitrostátním právu, které upravuje nedobrovolné/povinné zadržení psychicky narušeného jedince představujícího nebezpečí pro sebe nebo pro ostatní a možnost uskutečnit preventivní pátrání po potenciálně nebezpečném jedinci. Nicméně, jak již bylo výše uvedeno, dva policisté se vrátili na policejní stanici, aniž by učinili jakákoliv opatření, a policista ve službě pouze informoval nemocnici a centrum sociální péče, když už bylo složité nebo dokonce nemožné reagovat nebo změnit vývoj událostí.
131. Opožděná reakce policie zabránila lékaři, aby učinil nezbytná opatření k posouzení duševního stavu A. N. Lékař I. F. vysvětlil, že informace, kterou dostal, vedla k tomu, že by vyšetřil A. N. a rozhodl o jeho psychiatrické léčbě. Zejména ho vedla k přesvědčení, že vzhledem k okolnostem případu je nezbytný zásah ze strany policie a jeho samého. Záměr doktora vyšetřit A. N. byl potvrzen rovněž policistou M. T. při jeho výpovědi před vnitrostátními soudy a byl rovněž pokládán za nezbytný centrem sociální péče, které obdrželo telefonát policie o chování A. N.
132. Soud proto dospěl k závěru, že pochybení policie byla nejen promarněním příležitostí, ale rovněž, že pokud by k pochybením nedošlo, mohl objektivně být změněn běh událostí tak, že by došlo k lékařskému dohledu nad A. N. a k učinění dalších nezbytných kroků náležitých vzhledem k jeho zjevně narušenému psychickému stavu.
133. Vzhledem k výše uvedenému Soud uzavírá, že zjištěná série pochybení policie, kdy na objektivní ukazatele, podle kterých byl A. N. psychicky narušený, nebylo reagováno s nezbytnou svědomitostí, představuje porušení povinnosti státu k ochraně práva na život učiněním všech rozumných opatření k zajištění bezpečnosti jednotlivců před násilnými činy A. N., které vedly ke smrti příbuzné stěžovatelů.
134. Došlo tudíž k porušení článku 2 Úmluvy.
135. K tvrzenému porušení článku 13 Úmluvy
136. Stěžovatelé namítali, že jim nebylo poskytnuto odškodnění za smrt jejich příbuzné. Svoji stížnost v této části opřeli o článek 13 Úmluvy, který zní: „Každý, jehož práva a svobody priznané touto Úmluvou byly porušeny, musí mít účinné právní prostředky nápravy před národním orgánem, i když se porušení dopustily osoby při plnění úředních povinností.“

137. Odůvodněnost
138. Posouzení Soudem
139. Soud opakuje, že článek 13 Úmluvy zavazuje smluvní státy poskytnout účinné právní prostředky nápravy, pokud jde o porušení Úmluvy, včetně článku 2 (viz, mutatis mutandis, Aksoy proti Turecku, rozsudek ze dne 18. prosince 1996, § 93 – 94, zprávy 1996-VI).
140. Zejména tam, kde existuje velmi pravděpodobně prokazatelné tvrzení o porušení článku 2 Úmluvy, musí Soud přezkoumat, jestli bylo stěžovateli v tomto ohledu dostupné civilní soudní řízení pro určení odpovědnosti, a pokud ano, zda mu bylo dostupné přiznání nepeněžitě náhrady (viz Reynolds proti Spojenému království, č. 2694/08, rozsudek ze dne 13. března 2012, § 60). „Účinnost náhrady“ ve smyslu článku 13 však nezávisí na jistotě příznivého výsledku pro stěžovatele (viz, inter alia, Giuliani a Gaggio proti Itálii, č. 23458/02, § 336, ESLP 2011).
141. Soud poznamenává, že stěžovatelé netvrdili žádná pochybení v trestním a disciplinárním řízení, která byla vedena o okolnostech vztahujících se k smrti jejich příbuzné. K účinnosti soukromoprávních prostředků nápravy soud uvádí, že stěžovatelé měli příležitost podat soukromoprávní žalobu na náhradu újmy za smrt podle § 13 zákona o státní správě (Zakon o sustavu državne uprave). Civilní soudy přezkoumaly jejich stížnosti a poskytly dostatečné zdůvodnění svého výkladu relevantního vnitrostátního práva.
142. Soud proto, při vědomí, že je zejména na vnitrostátních orgánech, aby vykládaly vnitrostátní právo, a že článek 13 nezaručuje úspěch, pokud jde o použité právní prostředky nápravy (viz např. Vanjak proti Chorvatsku, č. 29889/04, rozsudek ze dne 14. ledna 2010, § 77), neshledal nic, co by nasvědčovalo porušení uvedeného článku.
143. Vzhledem k uvedenému nedošlo v posuzovaném případě k porušení článku 13 Úmluvy.

VÝROK

Z těchto důvodů Soud

1. Prohlašuje jednomyslně stížnost za přijatelnou;
2. Rozhoduje jednomyslně, že došlo k porušení článku 2 Úmluvy;
3. Rozhoduje pěti hlasy proti dvěma, že nedošlo k porušení článku 13 Úmluvy;
4. Rozhoduje jednomyslně

(a) že žalovaný stát zaplatí stěžovatelům společně z titulu náhrady nemajetkové újmy ve lhůtě tří měsíců ode dne, kdy rozsudek nabude právní moci podle článku 44 odst. 2 Úmluvy, částku 20 000 EUR (dvacet tisíc eur) a případnou částku daně, které převede na chorvatské kuny podle kurzu platného ke dni úhrady;

(b) že od uplynutí výše uvedených tří měsíců až do zaplacení bude stanovená částka navyšovaná o prostý úrok se sazbou rovnající se sazbě marginální úrokové sazby Evropské centrální banky platné v tomto období, zvýšené o tři procentní body;

5. Odmítá ve zbytku návrh stěžovatelů na přiznání spravedlivého zadostiučinění.

Společné částečně souhlasné a částečně nesouhlasné stanovisko soudců Lazarova Trajkovska a Pinto de Albuquerque

1. (...) Souhlasíme s většinou v tom, že došlo k porušení článku 2 Úmluvy, neboť vnitrostátní orgány nečinily všechna nezbytná opatření k ochraně M. B. B. před násilnými činy A. N., nesouhlasíme však s většinou v posouzení reakce žalovaného státu na vraždu M. B. B. Jsme toho názoru, že reakce státu vykazovala velmi závažné nedostatky, a to jak v následném disciplinárním, tak soudním řízení, což nás vede k závěru, že stěžovatelům nebyly dostupné

efektivní prostředky nápravy porušení článku 2 Úmluvy a došlo proto k porušení článku 13 Úmluvy.

2. Vraždě M. B. B. mohlo být zabráněno a žalovaný stát je zodpovědný za to, že neudělal vše, co je v jeho možnostech, aby jí zabránil. Viděno ze širší perspektivy, tento případ předznamenává významný posun v teorii závazků státu na jedné straně vzhledem k agresivním duševně narušeným jedincům a na druhé straně k právníkům, kteří jsou oběti násilí kvůli výkonu své profese. Posuzovaný případ však není uzavřen. Po rozsudku Soudu by měla být kauza na vnitrostátní úrovni znovu otevřena jak před trestními, tak před civilními soudy. (...) Manžel, děti a sestry M. B. B. stále čekají, aby se jim dostalo plné spravedlnosti.

(zpracovali JUDr. Pavel Simon a Mgr. Gabriela Černá)